

Горњи наслов није резултат необавештености, нити техничке грешке захваљујући којој је ономад у Политици, уместо нове, пуштена моја колумна објављена на истом месту још пре више од месец дана. Наслов, такође, не сугерише неки нови обрт у отужној сапуници званој „формирање владе“ – иако не треба сметнути са ума да када серијал прође зенит сценаристи почну да измишљају све необичније и невероватније обрте. Немам намеру ни да моралишем и згражам се над непринципијелношћу српске политичке сцене – премда би, узгред речено, за то било више него довољно разлога – нити да ламентирам над жалосним стањем ове државе и народа, а нарочито њихове тзв. „елите“. Не, ово је један „чисто аналитички“ текст, без – директних – личних, етичких или идеолошких уплива. Другим речима, не улазим у то који би исход био најправеднији, нити бољи или пожељнији за Србију – мада, генерално гледано, нарочито добрих, а колико-толико реалних, готово да и нема. А поготово такви не спадају међу највероватније.

Елем, моја је теза да је Ивица Дачић, иначе познат по одличном „осећају за филинг“, сада повукао један, лично и политички, врло проблематичан потез и ставио на коцку судбину странке и своју каријеру, коју је већ више од деценије успешно водио кроз путеве и странпутице српске политике.

Непотребно је овде подсећати на Дачићеву неспорну вештину којом је елиминисао страначке ривале, а СПС, корак по корак, са апсолутне маргине враћао у епицентар српског политичког живота. Непотребно је, такође, набрајати шта је све ко – практично, свако – на српској политичкој сцени и колико пута преварио, обмануо, прекршио реч и превео преко воде било партнере, било јавност или гласаче. Ипак, у последњем олимпијском циклусу Дачић је постао апсолутни шампион у овој популарној и захтевној политичкој дисциплини, без обзира на то што је, реално говорећи, Николићев и Вучићев политички и психолошки лупинг био далекосежнији и већи. Но, они су проверили и преврнули се једном, додуше, радикално, док је Ивици то постало нека врста заштитног знака.

Сећам се као да је било јуче тог аналитичарског и медијског дефилеа, тих учених

Први српски тријумвират или ко ће бити премијер?

Пише: Ђорђе Вукадиновић
петак, 27 јул 2012 21:27

коментара и тих озбиљних емисија у којима је перспектива чланства у Социјалистичкој интернационали и потреба јаснијег (левог) идеолошког позиционирања навођена као крунски и логичан аргумент због којег је Дачић одлучио да пређе у Тадићев табор. Али како сада разумети напуштање тог социјалдемократског табора и улазак у једну „десно-либералну“ владу? Наравно, мистерије није било ни онда ни сада, само што објашњење нема много везе са левицом, интернационалом, Европом, патриотизмом, идеологијом и принципима, већ са интересима и преваром – најпре својих бирача, тиме што је пре четири године ушао у коалицију са Борисом Тадићем, а онда и преваром тог свог коалиционог партнера и, како су обојица истицали, личног пријатеља. Пре четири године је о(б)мануо политички, а сада персонално.

Неће Дачића сада на то много подсећати. Неки су срећни што је намагарчио Тадића, неки се надају каквом положају и намештењу, неки се надају било каквом бољитку, а неки, напосто, радују промени, па ма каква она била. Али, рекох, остаје чињеница да је, упркос невероватно снажној конкуренцији у том спорту (чак је и Коштуница својевремено прилично ружно преварио Николића са оним тродневним избором за председника скупштине, о изјавама у вези са Хашким трибуналом да и не говоримо), Дачић постао метафора политичке недоследности, на шта ће, кад за то дође час, пажњу јавности непрестано и сложено скретати и напредњачки и демократски медији. Рекао сам да у овом тексту нећу „морализирати“ и не чиним то – само објашњавам због чега СПС у овом тренутку има најмањи могући „коалициони капацитет“. У преводу, они више готово да немају партнера који би са њима хтео да улази у било какав савез и након неких будућих избора биће у власти једино ако Дачић постане председник државе и/или уколико успеју да поново дуплирају свој резултат, то јест, ако освоје тридесетак посто, па чак ни тада неће бити сасвим сигурни. А колико до јуче су могли дословно са свима – од ДС до ДСС-а и од радикала до напредњака – и свима су били мање-више пожељан и прихватљив партнер. Демократама су забили нож у леђа и, барем док је Тадић на челу, на тој страни више неће моћи тражити срећу. За „националну опозицију“, односно оно што је од ње остало, они су „издајници“. За старе „грађанисте“ и ЛДП-овце „Милошевићеви наследници који нас враћају у 90-те“. А СНС их третира као „смрдљив сир“, односно, привременог и принудног партнера са којим ће бити само док се мора, то јест, док или додатно не ојачају да могу владати сами, или док се не стекну услови за коалицију са Тадићевим (или Ђиласовим) ДС-ом.

Насупрот томе, Дачић више нема резервну опцију. Он са овом владом мора да успе и не сме допустити да она пропадне пре него што оствари какав опипљив успех. Зато ће он у тој влади бити нека врста таоца, помало слично положају у ком се налазио Војислав Коштуница у оној својој другој влади коју је – такође прилично преваривши и бираче и тадашње радикале – направио са Тадићем и демократама. И Коштуници су тада јавно сви аплаудирали и хвалили његово „лукавство“ и „политичку вештину“ (сви сем писца ових редова, који је рекао да је то његов „последњи круг“ и поменуо „птицу у златном кавезу“, због чега сам својевремено, поред већ стандардних напада са другосрбијанске

Први српски тријумвират или ко ће бити премијер?

Пише: Ђорђе Вукадиновић
петак, 27 јул 2012 21:27

стране, навукао гнев и неких бранилаца догме о Коштуничиној непогрешивости), да би га кроз мање од годину дана у тој влади прегласавали, понижавали и коначно навели на „враћање мандата народу“. Али Коштуници је тада ипак остала нека косовска прича и нека евроскептичка идеологија. А са чим и на чему ће остати Дачић и СПС уколико би им се у догледној будућности измакла премијерска фотеља? Зна то Дачић, а сигурно зна и Александар Вучић. И зна Ивица да Вучић зна. Зато ће, готово сигурно, наредних месеци, под различитим изговорима налазити начина да удовољи Ациним кадровским и другим „молбама“. И зато питање из наслова о томе ко је прави премијер будуће владе није ни погрешно ни бесмислено, чак и ако самом Вучићу можда не прође у потпуности настојање да у новој влади у себи и под собом обједини улоге Драгана Шутановца (одбрана), Микија Ракића (Савет за националну безбедност) и Саше Вукадиновића (БИА).

Свесни су тога углавном и у СПС-у, макар они који мисле и гледају мало даље од носа и своје нове функције (дакле, вееелика мањина), али ко ће се одважити да свом председнику каже како он, заправо, не би требало да буде премијер!? А све и да се неко одважио (Милутин Мркоњић, наводно, јесте) јасно је да то не би имало нарочитог ефекта. Сем тога, стоји и чињеница да су до сада из тих Ивициних лупинга углавном излазили ојачани, па се вероватно надају да и овога пута „шеф зна шта ради“ и да ће опет некако све на добро изаћи.

Постоји ли, заправо, излазна стратегија за Дачића? Сем огромног политичког искуства, његова највећа компаративна предност јесте то што, за разлику од Вучића и Тадића, он иза себе има релативно сложну и лојалну странку и практично никакву унутрашњу опозицију. Другим речима, главна Ивицаина шанса за избављење из мишоловке у којој је само себе утерао јесте евентуални фронтални сукоб између Николића и Вучића, у коме би онда он могао профитирати или као посредник, или чак као Николићев потенцијални савезник и наследник, или, пак, буран развод између Тадића и Ђиласа, па да се он појави као партнер овом другом. Али обе те ствари су доста неизвесне (мада је више него јасно да ће Ивица на обе ударнички радити), скоро као и она трећа (односно прва), да ће, у одсуству подршке и пара, ипак морати да се озбиљније окрене Русима и искреније заигра на патриотску жицу – као што је реторички и чинио током кампање, као и у овом првом постизборном периоду. При чему је подједнако неизвесно да ли он, након изјава и обећања која је претходних недеља поделио пред својим америчким и немачким саговорницима, за тако нешто има храбрости и снаге, као и да ли би му чак и такав, евентуални, маневар након свега могао помоћи.

Дачићу је, наиме, било релативно једноставно и јефтино да буде „највећи патриота“ у претходној влади (мада му је Јеремић понекад квариио тај имиџ), и на ту је цаку у великој мери и забележио садашњи политички раст. Али ће сада то бити много теже у друштву

Први српски тријумвират или ко ће бити премијер?

Пише: Ђорђе Вукадиновић
петак, 27 јул 2012 21:27

бивших, макар и реформисаних радикала – баш као што ће му евентуално такмичење у европејству са Вучићем, Динкићем и Љајићем такође бити јалов посао.

Прошлој влади су, што због кризе, што због танке већине, што због начина на који је формирана, готово сви прогнозирали кратак век, док сам се ја, иритирајући напредњачке пропагандисте, сваки пут кладио да ће влада потрајати. Ова ми се, међутим, не чини тако дуговечном, упркос великој парламентарној већини коју ће имати. Тронешци, троуглови и тријумвирати у животу као и у политици су изразито незгодна и нестабилна форма. Уосталом, Цезар, Помпеј и Крас су били мудри људи и озбиљни државници са, макар у првом периоду, врло добрим личним односима – па њихов славни тријумвират ипак није потрајао. Може ли ико заиста веровати да би, уз сво поштовање актера и истине да власт и интерес понекад везују чвршће од цемента, овај тријумвират Ивице, Млађе и Вучића могао бити иоле срећнији и дуговечнији? (За утеху и доказ каквог-таквог миленијумског прогреса остаје то што ће, без обзира на то што се главни играчи и те како труде да обезбеде и под сопствену команду ставе свако своје – ђа војне, ђа полицијске – службе и специјалце, „крвопролиће“, када до њега дође, ипак бити само вербално и политичко.